

- 65** vaxta, er hann hefir greitt fyrir fram af fjárhæð þeirri, sem hann greiðir fyrir
 30. apríl réttan gjalddaga, en eigi hærri vöxtu en bankinn á þeim tíma greiðir fyrir sparisjóðsinnlög; þó getur bankastjórn breytt til um vaxtagreiðsluna, ef ástæða þykir til. Vaxtahæðin skal nema meira en 3 kr. til þess að endurgreiðsla á vöxtum geti komið til greina.

Fyrirmæli þessi eru hér með sett samkvæmt lögum um Búnaðarbanka Íslands nr. 31, 14. júní 1929, til þess að öðlast þegar gildi, og birtast til eftirbreytni öllum, sem hlut eiga að máli.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið, 30. apríl 1930.

Tryggvi Þórhallsson.

Vígfús Einarsson.

66

30. apríl

F Y R I R M Æ L I

um

sparisjóðs og rekstrarlánadeild Búnaðarbanka Íslands.

Samkvæmt lögum 14. júní 1929, um Búnaðarbanka Íslands, eru sparisjóðs- og rekstrarlánadeild bankans sett þau ákvæði, er hér fara á eftir.

1. gr.

Ríkissjóður ber ábyrgð á sparisjóðs- og rekstrarlánadeild sem öðrum skuldbindingum Búnaðarbankans.

2. gr.

Deildin skal eiga að minnsta kosti 15% af innlánsfé með sparisjóðskjörum í tryggum og auðseldum verðbréfum, svo sem ríkisskuldabréfum, jarðræktarbréfum, veðdeildarbréfum Búnaðarbankans eða Landsbankans eða öðrum verðbréfum, er bankastjórn og ráðherra telja jafntrygg. Í stað verðbréfa má koma innieign í sparisjóðsdeild Landsbankans.

3. gr.

66

Allur tekjuafgangur rennur í varasjóð deildarinnar, enda ber hann töp þau, sem deildin kann að verða fyrir og eigi verða greidd af árstekjum hennar. 30. apríl

4. gr.

Sparisjóðs- og rekstrarlánadeild bankans tekur við fé til ávöxtunar með sparisjóðskjörum, minnst 1 kr. í senn. Þó er deildin eigi skyld að taka við stórfé, þegar stjórn bankans telur honum það óhentugt.

5. gr.

Þegar innstæðan nemur minnst 5 kr., skal reikna vöxtu af heilum krónum frá og með næsta degi eftir að féð er lagt inn, þó eigi í minni hlutum en heilum aurum.

Vextir skulu reiknaðir til 31. desember ár hvert og lagðir þá við höfuðstól. Af fjárhæðum, sem nema 1000 kr. eða þar yfir, er bankinn eigi skyldur að greiða vöxtu, þegar slíkar fjárhæðir standa skemur en tvo mánuði í bankanum.

6. gr.

Af fé, sem bankinn ávaxtar með sparisjóðskjörum, verður greitt það, er menn óska, án uppsagnarfrests, þegar stjórn bankans telur sér fært, en krafizt getur hún þess, að fjárhæðum frá 1000—3000 kr. sé sagt upp með viku fyrirvara, fjárhæðum þar yfir með tveggja mánaða fresti.

Eigi er bankinn skyldur að greiða meira en 5000 kr. á mánuði hverjum úr sömu viðskiptabók, nema uppsögn liggi fyrir, og er þá uppsagnarfrestur tveir mánuðir að minnsta kosti.

7. gr.

Þeim, sem í fyrsta sinn leggur inn fé með sparisjóðskjörum, er þá fengin viðskiptabók, og greiðir hann 50 aura fyrir. Stjórn bankans ákveður, hvort gjald þetta skuli tekið fyrir fram eða þegar bókin er útskrifuð eða ónýtt.

Hvenær sem fé er lagt inn eða tekið út úr sparisjóði, skal það um leið ritað í viðskiptabókina. Þó má taka við fé, án þess að sýna bókina, gegn kvittun bókara og féhirðis, þegar sérstök atvik eru fyrir hendi.

Heimilt er að setja upp sérstaka deild í sparisjóðnum, þar er taka meg við innlögum og ávisa á innstæðu, án þess að viðskiptabókin sé sýnd. Skulu slík innlög og útgreiðslur færðar inn í viðskiptabókina, þegar hún er næst sýnd í bankanum. Viðskiptabækur þeirrar deildar skulu greinilega bera með sér, að rita meg við ávisanir á innstæðuna.

Innlög og útgreiðslur kvitta bókari og féhirðir í viðskiptabók, og er það full sönnun.

Það er eigi á ábyrgð bankans, þótt handhafi viðskiptabókar hafi eigi haft löglega heimild frá eiganda hennar til þess að fá greitt fé það, er viðskiptabókin hljóðar um, eða eitthvað af því. Slíkt hið sama ber sá skaða, er féð á, ef fyrir

66 kemur, að fölsuð ávísun er greidd af bankanum, nema um sé að kenna augljósu
30. apríl gáleysi bankans.

Vextir skulu tilfærðir í viðskiptabækur eftir áramót, fyrst þegar hreyft er við innstæðu. Stjórn bankans löggildir viðskiptabækur eða þeir starfsmenn bankans, sem stjórn hans veitir umboð til þess.

8. gr.

Ef viðskiptabók glatast, leitar eigandinn til stjórnar bankans, og annast hún þá um, að handhafa sé stefnt, að þeim hætti, er greinir í lögum um sparisjóðu, 3. nóv. 1915. Kostnað greiðir eigandi.

9. gr.

Stjórn bankans er heimilt að segja upp fé, sem á vöxtum er í bankanum með sparisjóðskjörum, með þriggja mánaða fyrirvara. Skal uppsögnin annaðhvort færð inn í viðskiptabókina eða birt í því blaði, er flytur auglýsingar stjórnarvalda, og að minnsta kosti í tveim blöðum öðrum.

Eftir gjalddaga eru ekki greiddir vextir af fé því, sem upp er sagt.

10. gr.

Ef eigandi að innstæðufé hvorki leggur inn né tekur út í 15 ár samfleytt, verða eigi vextir reiknaðir af framar, og verður þá skorað á eiganda að hirða féð; skal það gert með auglýsingu, er birt sé með misseris fyrirvara, að þeim hætti, er segir í 8. gr. Ef hann gefur sig ekki fram, áður en frestur er liðinn, er viðskiptabók hans ógild, en féð, ásamt vöxtum, rennur í bankann; þó má stjórn bankans greiða féð að meira eða minna leyti, ef réttur eigandi gefur sig fram innan fimm ára.

11. gr.

Mönnum verður eigi veitt vitneskja um eignir annarra í bankanum, nema skylt sé að lögum.

12. gr.

Sá, er tekið hefir allt út úr viðskiptabók sinni, skal skila henni í bankann. Ef bók er útskrifuð, fær eigandi aðra ókeypis, ef hann vill halda viðskiptunum áfram.

13. gr.

Heimilt er sparisjóðs- og rekstrarlánadeild að taka fé til ávöxtunar eftir sérstökum samningi í hvert skipti og láta í té viðtökuskirteini fyrir fénu.

14. gr.

Heimilt er deild þessari að kaupa og selja vixla, tékka og ávisanir, í samræmi við tilgang bankans.

15. gr.

66

30. apríl

Heimilt er og deild þessari að veita lán rekstrarlánafélögum eða kaupa víxla sparisjóða, samvinnukaupfélaga, banka eða bankaútibúa, með því skilyrði, að féð sé eingöngu notað til þess að lána það aftur út til rekstrarlánafélaga, sem stofnuð kunna að verða samkvæmt sérstökum lögum um slík félög.

16. gr.

Deildinni er enn fremur heimilt að veita lán gegn ábyrgð bæjar-, sýslu- eða sveitarfélaga, þegar þessi skilyrði eru fyrir hendi:

- a) Útskrift úr fundarbók lánbeiðanda, sem sýni, að löglega hafi verið samþykkt að taka lánið, og sé útskriftin staðfest af yfirvaldi því, er hlut á að máli.
- b) Yfirlýsing stjórnarvalds þess, er hlut á að máli, um ábyrgðina.
- c) Fjárhagsreikningur bæjar, sýslu eða sveitar næsta ár á undan lánbeiðninni.
- d) Samþykki æðra stjórnarvalds (sýslunefndar eða stjórnarráðs).
- e) Vottorð þeirra yfirvalda, er hlut eiga að máli, um það, að þeir menn, er annast um lántökuna, eða veita umboð til að taka lánið, séu réttir aðiljar.

17. gr.

Heimilt er og deildinni að veita lán gegn tryggingu í 1. eða 2. veðrétti í jarðeignum, þar á meðal ræktuðum erfðafestulöndum með húsum.

Um slík lán skulu lánbeiðendur fullnægja þessum skilmálum:

- a) Leggja fram virðingargerð, er sett sé og samin svo sem nú skal greina.

Eignir þær, er setja skal að veði, skulu virtar af trúnaðarmönnum deildarinnar á kostnað lánbeiðanda. Bankinn leggur til eyðublöð að virðingargerðum.

Eignirnar skal meta til þess verðs, sem þær hafa í kaupum og sölum eftir beztu vitund virðingarmanna, og skal virða þær með kvöðum þeim, er á þeim hvíla.

Í virðingargerð skal eign lýst rækilega og greinilega; skulu þar tjáð öll þau atriði, kostir og gallar, sem áhrif geta haft á verðmæti hennar. Skal þar tilgreint verð eignarinnar að fasteignamati, kúgildatala, afgjaldshæð, hlunnindi og kvaðir, allt það, er lýtur að högum hennar og ræktun, viðhaldi húsa, og enn greind sérstök atvik, sem áhrif hljóta að hafa á verðmæti hennar, svo sem það, hvort hún liggur undir skemmdum af vatnagangi, skriðum, sandfoki, snjóflóðum o. s. frv. Þess skal getið, hver hús séu á jörðinni og hvers virði hvert um sig, en eins fyrir því tekið fram virðingarverð jarðarinnar sjálfra, án húsa.

Í virðingu húseigna skal nákvæmlega lýst hverju einstöku húsi, tilgreind stærð þess, tala herbergja, telja til allt múr- og naglfast, sem henni fylgir, svo sem ofna, járneldstæði o. fl., efni það, er húsin eru gerð af, og gæði þess, að svo miklu leyti sem unnt er, enn fremur aldur húsa og viðhald og kvaðir, ef nokkurar eru.

66

30. apríl

Ef eignin hefir gengið kaupum og sölum, svo að kunnugt sé, skal skýrt frá, hvað gefið hafi verið fyrir hana síðast. Á húsum er tilskilin vátrygging í félagi, sem stjórn bankans tekur gilt. Vátrygging í brunabótafélagi Íslands skal jafnan tekin gild.

Hús, sem landi fylgja, hvort heldur er jörð eða erfðafestuland, verða eigi tekin að veði sérstaklega, jafnvel þótt vátryggð séu, nema sérstakar ástæður séu fyrir hendi.

- b) Útvega veðbókarvottorð.
- c) Útvega vottorð sama embættismanns, sem hlut á að máli, um þinglesna heimild lánbeiðanda að eigninni, eða, ef ekki er unnt, þá vottorð hans um, að eignin sé vitanleg eign hans.
- d) Afhenda bankanum vátryggingarskirteini, ef um vátryggðar eignir er að ræða, og
- e) kvittun fyrir síðustu iðgjaldsgreiðslu.

18. gr.

Deildin lánar fé gegn sjálfskuldarábyrgð, sem stjórn bankans telur fullnægjandi.

19. gr.

Deildin veitir einnig reikningslán gegn þeim tryggingum, sem stjórn bankans ákveður, um það tímabil, sem henni og lántakanda semur um.

20. gr.

Lán gegn fasteign og handveði eru veitt til þess tíma, er stjórn bankans ákveður, og með þeim árgreiðslukjörum slíkt hið sama. Lán gegn sjálfskuldarábyrgð eru eigi veitt til lengra tíma en eins árs í senn.

21. gr.

Stjórn bankans ákveður vöxtu af innlögum og útlánsfé í samráði við atvinnumálaráðherra. Vaxtabreytingar allar skulu jafnan auglýstar í Lögbirtinga-blaði.

22. gr.

Um samning og birting ársreikning sparisjóðs- og rekstrarlánadeildar fer eftir ákvæðum 72. gr. í lögum um Búnaðarbanka Íslands, 14. júní 1929.

Fyrirmæli þessi eru hér með sett samkvæmt lögum um Búnaðarbanka Íslands nr. 31, 14. júní 1929, til þess að öðlast þegar gildi, og birtast til eftirbreytni öllum, sem hlut eiga að máli.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið, 30. apríl 1930.

Tryggvi Þórhallsson.

Vigfús Einarsson.